

Kunst in onze Openbare Ruimte

Kunst in openbare ruimte. Soms toch een beetje onopvallend, of niet herkenbaar als kunst, vaak ook markant in het oog springend, en soms ineens weg, tot verdriet van wijkgenoten die aan het werk gehecht zijn en de belangrijke momenten in het jaar eraan verbinden.

Hoe zit dat toch met die kunst vroegen wijkgenoten al langer, van wie komt het, waarom staat het er, en wie draagt er zorg voor?

We gingen in gesprek met Vincent de Boer, adviseur en curator bij Stroom Den Haag dat verantwoordelijk is voor het niet-museale kunstbeleid en kunst in de openbare ruimte in Den Haag. Vincent is een aan de Rietveldacademie opgeleid beeldhouwer, en al sinds zijn afstuderen ook intermediair en organisator van tentoonstellingen. Hij is een bevlogen man met een krachtig pleidooi voor de betekenis van beeldtaal voor de beleving van -erbij horen- in een stad. Volgens De Boer nodigt beeldende kunst uit om te ontmoeten, te reflecteren en representeren, 'het helpt om een gesprek te beginnen en om je smaak te toetsen'.

Vincent de Boer realiseerde zich bij de onthulling van een beeld de Haags/Curaçaose kunstenaar Tirzo Martha in het centrum van

Nationaal Monument Koninklijke Marine van Mari Andriessen onthuld op 14 juni 1966

de stad hoeveel ontbreekt in onze stedelijke beeldtaal. 'Bij de onthulling van het werk van Martha aan het Spui waren veel mensen van kleur die vertelden hoe het beeld hun pijn vertegenwoordigt.' Het publiek vertelde hem wat ze had gemist en de Boer leerde daarvan

hoe belangrijk de verantwoordelijkheid is van Stroom om kunstwerken in de openbare ruimte in te zetten als hulpmiddel bij identificatie en referentie. 'Zoals op Scheveningen het tonnenmonument, het namenmonument, het vissersmonument en het Nationaal Monument voor de Koninklijke Marine, dan weet je waar je bent' onderstreept hij.

Vincent de Boer heeft heel wat favorieten op Scheveningen. De granieten Scheveninger en Scheveningse op het Radio Hollandplein zijn zijn lievelingen. Niet alleen omdat de beelden zo mooi weergeven hoe de Haagse beeldend kunstenaar Rudi Rooijackers (1920) zich ontwikkelde van klassiek figuratief werk naar abstractie. Volgens Vincent de Boer dwingt het paar zorgvuldigheid en de kwaliteit van de ruimte af. 'Reclame naast de beelden zou geen pas hebben, of een lantaarnpaal. Dit zijn werken die over 100 jaar nog prettig zijn' stelt hij.

Een ander dierbaar kunstwerk is het Fiets- en Stalhuisje van Biesieklette op de Boulevard van John Körmeling (Eindhoven, 1951). Eind jaren '90 werd aan kunstenaars met radicale ideeën gevraagd om invulling te geven aan de behoefte aan een eigen plek voor de stallingwachters. Architect en beeldhouwer Körmeling maakte een huisje met letters met lampjes die verwijzen naar de functie van de bewoner van het huisje, Verse Lucht prijkt erboven, en aan de zijkant 'Spaak' en 'Vriend'. Je realiseert je wat de stallingwachter voor je kan betekenen. Afgelopen jaar is de beleving van de openbare ruimte door corona veranderd

De Scheveninger en De Scheveningse van Rudi Rooijackers (1952)

en benutten fotografen de 'Verse Lucht' volgens De Boer ook voor andere toepassing.

De Scheveningse weg, noemt De Boer, dat is ook een kunstwerk, 'een radicaal idee van land-art, het eerste van Nederland! Als je erover heen rijdt dan ervaar je cultuur, hoe mensen hun omgeving kunnen vormgeven. En we praten over werk dat in een verrommelde omgeving terecht komt zoals het werk van de Haagse monumentale beeldend kunstenaar Lon Pennock (1945-2020), de Boom die sinds 1973 op de Hoge Prins Willemstraat stond maar sinds de herinrichting van de ruimte tijdelijk tegenover de Franse School aan de Scheveningse weg is geplaatst. 'Een pure beeldhouwer' zegt De Boer en 'je moet erop letten maar dan denk je he daar heb je weer zo'n abstract beeld'.

Kunst moet ertoe doen op een plek vindt De Boer, en hij vertelt dat er altijd contact is met de kunstenaar of diens erven als de plek en de context van het werk worden veranderd, en dat het werk op een nieuwe locatie nog herkenbaar moet zijn in de oorspronkelijke intentie.

Maar dat het Nationaal Monument voor de Koninklijke Marine buiten Stroom om is verplaatst, en nu al een tijd afwezig zonder dat bekend is of het op de goede plek zal terugkomen noemt De Boer zorgelijk.

De gemeente Den Haag werkt nu aan een website waarop alle kunst in de openbare ruimte in Den Haag wordt gepresenteerd. Het beheer van de site wordt ondergebracht bij Stroom. Dat zal helpen de conditie van de kunstwerken op orde te houden.

*Paulien Bakker,
22 februari 2021*

Colofon

Wijkblad 'Rond de Haven' is een uitgave van de Bewonersorganisatie Havenkwartier (BOH) en wordt huis-aan-huis verspreid in de wijken die binnen het werkgebied van de BOH vallen.

Oplage 5.500 ex.

Redactie: Paulien Bakker

Drukkerij: Lerowi Scheveningen

Opmaak: De Scheveninger

*Kopij inleveren volgende nummer
Rond de Haven: 20 mei 2021*

www.bohscheveningen.nl

De Bewonersorganisatie Havenkwartier (BOH) is een stichting bestaande uit vrijwilligers, die zich inzetten voor verbetering van het wonen, werken en sociale leven in het Havenkwartier.

Het werkgebied van de BOH bestaat uit het Havenkwartier, Geuzenkwartier, Visserbuurt en 'de Zuid' op het 'oude' Norfolkterrein.